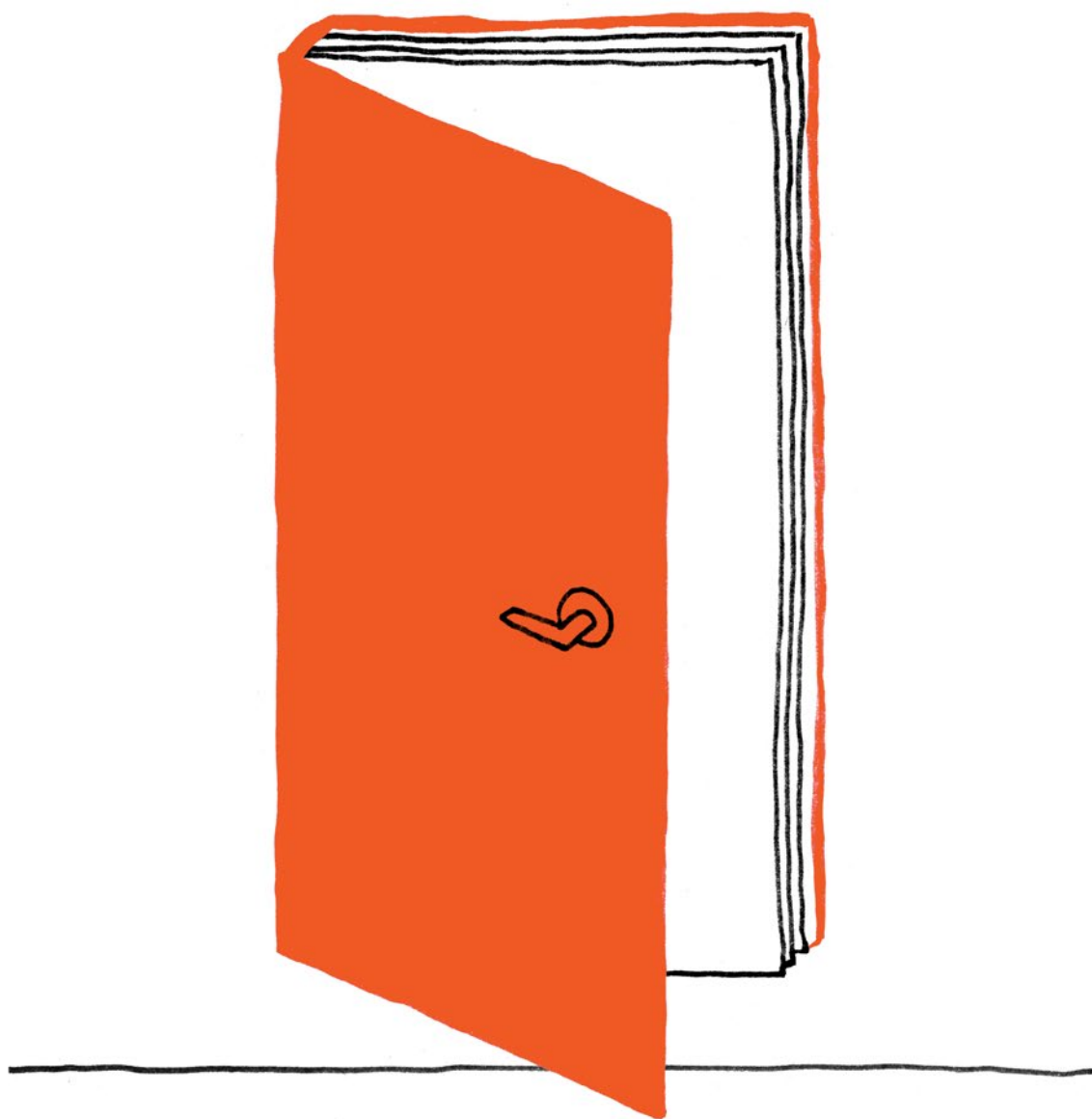

Una invitació a participar en el canvi

Marc d'Innovació Educativa

GENERALITAT
VALENCIANA

Conselleria d'Educació,
Cultura i Esport

TOTS
A UNA
veu

Versió digital

Autoria

José Beltrán Llavador
Ignacio Martínez Morales
Daniel Gabaldón Estevan

Coordinació i revisió

Margarida Castellano Sanz
Josep Mascarell Roca
Neus Sánchez Marí
Aurora Grau Ribera
Salvador Golfe i Cervera
Carmen Godoy Mesas
Eva Cardona Sales
Xelo Soler Espí
Laura Úbeda Sánchez
Vanesa Lázaro Riquelme
Mercè Durà Súbies

Disseny

Fase Studio

Presentació

El sentit de la innovació	6
Què no és aquest Marc d'innovació educativa?	8
Què és aquest Marc d'innovació educativa?	8
Com s'estructura?	9

Què entenem per innovació?

1 D'on venim? La inspiració dels moviments de renovació pedagògica (MRP)	12
2 De què parlem quan parlem d'innovació educativa?	16

Educació en acció: la pràctica de la innovació

3 Algunes coordenades per al canvi necessari	26
3.1. De la globalitat a la concreció	27
3.2. De les polítiques a les pràctiques	31
3.3. Com s'aprén a innovar?	32
4 La innovació com a pràctica transformadora	36
4.1. Recapitulant sobre alguns principis de la innovació	37
4.2. La innovació canvia el model educatiu	37

Invitació i propostes per a la innovació educativa

5 El prisma de la innovació educativa	48
6 Invitació a explorar vies per a la innovació educativa	54
7 Actors a la recerca de la innovació educativa	60
7.1. De <i>novatores</i> a innovadors	61
7.2. <i>Colaboratoris</i> i hiperaules	62
8 Aprendre fent: el procés d'innovar	68
9 El mapa i el territori: fem camí caminant	74
9.1. El valor de l'experiència i el seu reconeixement	75
9.2. Algunes propostes per a prosseguir el viatge de la innovació educativa	76
10 Un decàleg per a la innovació educativa	80

Presentació

L'educació és el punt en el qual decidim si estimem el món prou per a assumir una responsabilitat i salvar-lo de la ruïna que, si no és per la renovació, si no és per l'arribada dels nous i els joves, serà inevitable. També mitjançant l'educació decidim si estimem els nostres fills prou per a no llançar-los del nostre món i lliurar-los als seus propis recursos, ni llevar-los de les mans l'oportunitat d'emprendre una cosa nova, una cosa que nosaltres no imaginem, el suficient per a preparar-los amb temps per a la tasca de renovar un món comú.

Hannah Arendt. *Entre el passat i el futur*

Ser mestre o mestra és saber identificar els conflictes, pròxims o llunyans, que hi ha al món i, en conseqüència, transmetre una cultura de pau i de defensa dels drets humans. És educar en la solidaritat. És posar en pràctica el fet de compartir i el treball cooperatiu. Ser mestre o mestra és afavorir en l'alumnat el sentit crític, la capacitat de discernir, la capacitat de pensar lliurement i de decidir obviant aquelles pressions socials que li són inconvenients. En conseqüència, ser mestre o mestra és moltes vegades anar contra corrent de les propostes de determinats mitjans de comunicació o de grups de pressió i de corrents socials que fomenten la competitivitat, la irracionalitat, la vulgarització i la banalització d'aspectes importants de la vida. [...] Ser mestre o mestra és un ofici il·lusionant però complex, en un món de canvis accelerats i amb un alumnat divers amb problemàtiques variades.

Carme Miquel. *Ser mestres*

El sentit de la innovació

La innovació educativa consisteix a crear ocasions d'aprenentatge. Un aprenentatge significatiu, vital i experiencial. I això només és possible acceptant que les escoles i els centres educatius són laboratoris on s'assagen experiències pedagògiques molt variades, alternatives educatives, projectes de treball cooperatius i col·laboratius.

Hi ha un element clau que no podem perdre de vista. La innovació educativa només és possible ara, i en endavant, comptant amb la col·laboració dels docents.

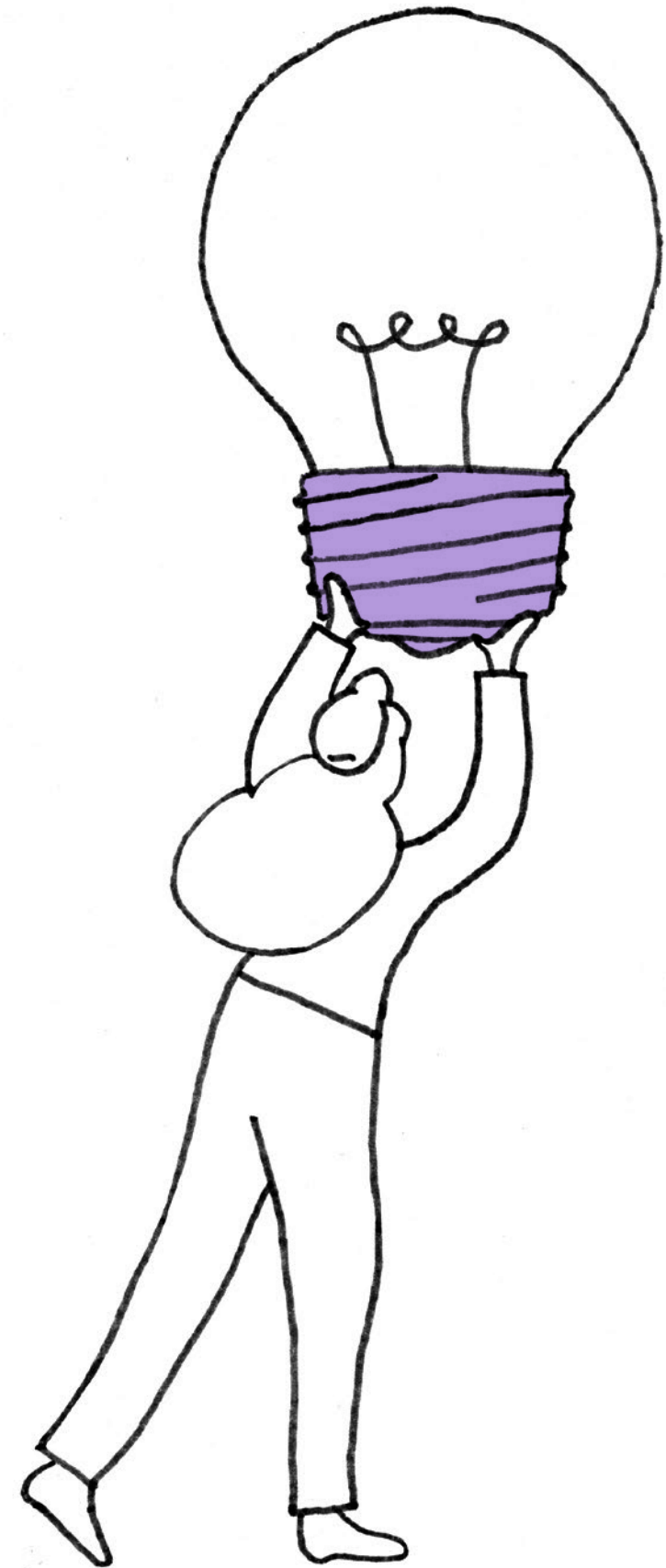
És aquesta una de les principals conclusions, per exemple, del model educatiu finlandès, que considera que la tasca d'un docent consisteix bàsicament a ajudar els seus estudiants perquè es convertisquen en la millor versió de si mateixos. Podem aprendre de moltes experiències internacionals, si bé el nostre "nord" —ara que els conceptes global i local estan tan entrellaçats— el tenim a l'abast, molt prop de nosaltres, amb un viver d'experiències molt plurals que combinen la tradició i la innovació.

Bona part de les innovacions que es despleguen hui en dia han sigut inspirades pels Moviments de Renovació Pedagògica (MRP). Els MRP van anticipar un futur que ja és el nostre present, i que aposta per una educació democràtica, transformadora, compromesa, igualitària i coeducativa.

En aquest model educatiu, la innovació suposa l'ocasió privilegiada i l'exigència radical de renovar el nostre món per a millorar-lo amb societats més justes i sostenibles. És aquesta una tasca creativa i interminable, en la qual cal reconèixer tantes coses fetes i tantes coses per fer.

Aquest Marc d'Innovació Educativa (MIE) és una invitació a prosseguir aquesta tasca. El MIE no hauria sigut possible sense el professorat que està duent a terme pràctiques innovadores des de fa molt de temps, sense posar cap mena d'etiquetes, en aquest lloc anomenat escola, en experimentar noves maneres de despertar el desig d'aprendre i descobrir. Fan innovació educativa de manera discreta, a vegades anònima, també de manera compartida. Innoven aprenent dels seus col·legues, dels escolars als quals ensenyen, de la comunitat en la qual treballen i dels pedagogs i pedagogues que abans van innovar i van transmetre les seues experiències. Per això, la innovació no és nova, i no obstant això necessita renovar-se contínuament: aquesta és una exigència radical. El sentit de la innovació educativa es basa, precisament, en la necessitat de renovar permanentment el que pensem i fem en educació: el sentit de la innovació consisteix a reinventar l'escola cada dia.

Què entenem
per innovació
educativa?

Educació en acció: la pràctica de la innovació

GENERALITAT
VALENCIANA

Conselleria d'Educació,
Cultura i Esport

TOTS
A UNA
veu